Kort fortalt

Anonymitet ved sæd- og ægdonation

En udtalelse fra Det Etiske Råd

Publiceret 30. september 2026

Besøg Det Etiske Råds hjemmeside for at læse hele udtalelsen: **www.etiskraad.dk**

Hvad handler udtalelsen om?

Mere end hvert tiende barn i Danmark kommer til verden via fertilitetsbehandling, og ca. 1.000 af disse børn fødes hvert år som resultat af behandling med donerede sæd- eller ægceller.

I langt de fleste lande er det påbudt, at sæd- eller ægdonoren *enten* skal være anonym *eller* åben, mens det i Danmark er muligt at modtage behandling med donerede kønsceller fra *både* en åben og en anonym donor.

I tilfælde af åben donation har den donorundfangede person mulighed for at få kendskab til *identiteten* af sæd- eller ægdonoren (typisk når den donorundfangede bliver myndig). I tilfælde af anonym donation har den donorundfangede person til gengæld ikke ret til at kende donorens identitet.

I sin udtalelse om **Anonym eller åben sæd- og ægdonation** har Det Etiske Råds medlemmer forholdt sig til spørgsmålet om, **hvorvidt man bør bevare eller afskaffe muligheden for anonym sæd- og ægdonation i Danmark**.

Der er bl.a. de følgende anledninger til, at Det Etiske Råd har taget spørgsmålet op netop nu:

- Eksistensen og udbredelsen af bl.a. moderne DNA-test og online-registre betyder, at donor-anonymitet i praksis ikke længere lader sig garantere.
- Stadigt flere vestlige lande fjerner i disse år muligheden for anonym kønscelledonation, ligesom stadigt flere behandlingssøgende forældre foretrækker den åbne donationsform.
- Med udgangspunkt i bl.a. Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og FN's Børnekonvention kræver et stigende antal donorundfangede personer (som f.eks. Donorbørns Vilkår i Danmark), at alle donorundfangede personer bør have ret til at kende identiteten af deres sæd- eller ægdonor.

14 rådsmedlemmer anbefaler i udtalelsen, at muligheden for anonym sæd- og ægdonation fjernes i Danmark. Disse rådsmedlemmer har bl.a. lagt vægt på de følgende, etiske grunde:

- Man kan bedst sikre sig, at alle parter er klar over, at donor-anonymitet ikke lader sig garantere i dag, ved helt at fjerne muligheden for anonym kønscelledonation.
- Hensynet til den donorundfangede person bør have en helt særlig vægt. Da nogle donorundfangede personer har et stærkt ønske om at kunne kende identiteten af deres donor, bør alle donorundfangede have muligheden for at få en sådan viden.
- I dagens Danmark er der ikke længere grund til at antage, at åbenhed omkring donorens identitet vil føre til negative konsekvenser for den sociale familieenhed.
- Selvom hemmeligholdelse af barnets donorstatus kan være skadeligt (hvis barnet senere får kendskab hertil ved et uheld), er det ikke klart, hvorvidt tvungen åbenhed vil føre til øget hemmeligholdelse.
- Der er pt. ingen myndighed, som fører tilsyn med, at regler om anonymitet håndhæves, f.eks. i tilfælde af internationalt opkøb af danske kommercielle selskaber.

1 rådsmedlem anbefaler i udtalelsen, at man fortsat bør kunne vælge mellem åben og anonym kønscelledonation i Danmark. Rådsmedlemmet har lagt vægt på de følgende, etiske grunde:

- Forældre bør have en omfattende ret til at vælge, hvordan de ønsker at stifte familie, også selvom andre (inkl. familiens børn) vil kunne opfatte disse valg som etisk kritisable.
- Afskaffelsen af anonym kønscelledonation risikerer at fremmedgøre en række forældre i forhold til, hvordan de ønsker at stifte familie, hvilket vil kunne føre til mere hemmeligholdelse. Hemmeligholdelse er således det egentlige problem ifm. kønscelledonation, da langt de fleste donorundfangede personer er velfungerende og trives.
- Det kan føre til problematiske konsekvenser, hvis man fastholder, at alle mennesker har principiel ret til at kende identiteten af deres genetiske forældre, da et stort antal danske borgere (udover et antal donorundfangede personer) har andre genetiske forældre, end de tror.
- Nutiden donorundfangede personer har typisk adgang til udvidede donorprofiler, hvor de kan få et mere omfattende billede af donorens personlighed, end man kunne i de oprindelige basisprofiler.

- Afskaffelsen af anonym kønscelledonation signalerer på etisk problematisk vis, at genetisk slægtskab er vigtigt og værdifuldt.

- En afskaffelse af donor-anonymitet lægger op til, at der også bør tage hensyn til donorernes krav om at kunne kende deres donorbørn, hvilket vil komplicere de familiære relationer hos alle implicerede parter.

Et samlet råd ønsker desuden at komme med de to følgende anbefalinger:

- I tilfælde af åben sæd- eller ægdonation bør donoren have mulighed for at tilkendegive, hvilken form for relation, han eller hun ønsker (eller ikke ønsker) at have til den donorundfangede person.

- En eventuel ophævelse af anonym kønscelledonation bør under ingen omstændigheder føre til, at donor-anonymitet ophæves med tilbagevirkende kraft.